

Anarcho-Biblioteka
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg

Demokratyczna autonomia przeciwko państwu

Duran Kalkan

Duran Kalkan
Demokratyczna autonomia przeciwko państwu
styczeń 2014, polskie tłumaczenie 19 marca 2019

<https://rozawa.home.blog/2019/03/19/duran-kalkan-demokratyczna-autonomia-przeciwko-panstwu/>
Notka Pawła Ziółkowskiego: *Duran Kalkan jest członkiem rady wykonawczej Koma Civakên Kurdistan (KCK – Unia Wspólnot Kurdystanu to organizacja zrzeszająca formacje demokratycznego konfederalizmu we wszystkich czterech zaborach i na emigracji). Niniejszy wywiad ukazał się w numerze styczniowo-lutowym Kurdistan Report w 2014 roku, w języku niemieckim. Jego angielskie tłumaczenie opublikował w listopadzie 2017 roku portal Internationalist Commune of Rojava. Tłumaczyłem z tego ostatniego, posiłkując się elektronicznym przekładem wersji niemieckiej.*

pl.anarchistlibraries.net

styczeń 2014, polskie tłumaczenie 19 marca 2019

Jak możemy rozumieć demokratyczną autonomię, czy też demokratyczny konfederalizm? Czy jest to system specyficzny dla regionu, dedykowany tylko dla ludności kurdyjskiej?

Wyjaśnię to przez odwołanie do historii. Poprzednia idea społeczeństwa niepaństwowego wyewoluowała w społeczeństwo obywatelskie, które jest uznawane za osiągnięcie demokratyczne. Niektóre grupy społeczne uzyskały pewne ekonomiczne i demokratyczne prawa w formie samoorganizacji. Przykładem mogą być związki zawodowe, jakiś czas temu bardzo silne w Europie Zachodniej, które zdołały zapewnić poprawę jakości życia swoim członkom.

Demokratyczna autonomia oznacza wzmocnienie struktur tego rodzaju i rozszerzenie ich na inne obszary życia społecznego. Oznacza to przekształcenie demokratycznych osiągnięć w niepaństwową organizację demokratycznego społeczeństwa. Już nie tylko walka klas, gdzie robotnicy ze swoimi związkami zawodowymi i partiami, próbują zdobyć i skonsolidować swoje prawa poprzez strajki i porozumienia płacowe, ale rozszerzenie tego na wszystkie segmenty społeczeństwa. Nie tylko robotnicy i ich organizacje związkowe, ale także młodzież, kobiety, wszystkie grupy społeczne mogą organizować się w podobny sposób, planować własne życie demokratyczne i gospodarcze i wdrażać je na co dzień. Możemy to zrobić bez rozbicia państwa, ale także bez rezygnacji z naszych praw na jego rzecz. W ten sposób jest to nowa umowa z państwem, nowa umowa społeczna.

Demokratyczna autonomia lub demokratyczny konfederalizm stawia sobie takie porozumienie za cel. W tym sensie demokratyczna autonomia nie jest systemem przeznaczonym wyłącznie dla Kurdów. Wszystkie uciskane i wyzyskiwane grupy społeczne mogą zeń korzystać, aby osiągnąć swoje własne kulturalne, polityczne i ekonomiczne prawa w odniesieniu do swojej sytuacji i w swoich regionach świata. Na tej podstawie można tak samo rozwiązać kwestię nierówności płci, jak i problemów pracowniczych, samorządu młodzieży, czy zagrożeń ekologicznych. Kiedy ludzie z różnych części społeczeństwa organizują się, mogą lepiej rozwiązywać swoje problemy.

Obecne państwo tworzy scentralizowany system państwowy ciężący ku faszystom. Chce wszystko kontrolować. Jednakże rozwój samoorganizacji opartej o autonomię demokratyczną może stworzyć podstawę do samorządu. Przykładowo na poziomie wioski, dzielnicy lub miasta. Sensem tej formuły

Stary, państwowy paradygmat socjalizmu, a raczej próby socjalizmu, nie zdołał zbudować internacjonalizmu. Zamiast tego wyhodował nową hegemonię. Natomiast nowoczesność demokratyczna i demokratyczny konfederalizm uniemożliwiają tworzenie nowych hegemonii. Tylko związki, sojusze i solidarność oparte na sprawiedliwości i wolności powinny powstać w tym systemie. I to jest nowa forma internacjonalizmu.

Duran Kalkan jest członkiem rady wykonawczej Koma Civakên Kurdistan (KCK – Unia Wspólnot Kurdystanu to organizacja zrzeszająca formacje demokratycznego konfederalizmu we wszystkich czterech zaborach i na emigracji). Niniejszy wywiad ukazał się w numerze styczniowo-lutowym Kurdistan Report w 2014 roku, w języku niemieckim. Jego angielskie tłumaczenie opublikował w listopadzie 2017 roku portal Internationalist Commune of Rojava. Tłumaczyłem z tego ostatniego, posiłkując się elektronicznym przekładem wersji niemieckiej.

zujcie swoją własną demokratyczną nowoczesność. Nie musicie żyć kapitalizmem. Możecie żyć demokracją. Możecie stworzyć system wolności oparty na pluralizmie, sprawiedliwości i solidarności. Możecie wszyscy organizować się niezależnie, budować razem swoje życie poza państwem. I dzięki temu przewyciężyć problemy ucisku i wyzysku stworzone przez kapitalizm.

Jeśli ludzie są gotowi zaakceptować to rozwiązanie, może zostać wdrożone w dowolnym miejscu na świecie. Początkowo socjalizm upatrywał rewolucji w Europie. Potem pojawiła się koncepcja, że nie, nie w Europie, ale w Azji. Lub inna, że najpierw w koloniach lub krajach rozwijających się. Demokratyczna nowoczesność odrzuca takie założenia. Jest formą restytucji demokratycznego socjalizmu. Tak sformułował to Ocalan. Na całym świecie pojawiają się pilne problemy. Jednocześnie na całym świecie można prowadzić rewolucyjny ruch oporu, stworzyć rewolucyjną organizację demokratyczną i przewyciężać problemy społeczne. Od Ameryki do Europy, od Azji po Afrykę. Ale wszyscy w nawiązaniu do swoich problemów.

W tym kontekście internacjonalizm nabiera nowego znaczenia. Była kiedyś siła, która ustanowiła państwo i przejęła wiodącą rolę internacjonalizmu. Przekształciło się to w formę hegemonii. Związek Sowiecki był za to krytykowany przez innych socjalistów, dla których to nie był internacjonalizm, ale nowa forma hegemonii w imię socjalizmu.

Ale wraz ze zrozumieniem demokratycznej nowoczesności ponownie otwiera się droga do internacjonalizmu. Wszędzie tam, gdzie rozwinął się system demokratycznej autonomii, gdzie demokratyczne organizacje społeczne organizują się przeciwko państwu, pomiędzy wszystkimi tymi organizacjami na całym świecie można ustanowić związki solidarności. W ten sposób rozwija się solidarność internacjonalistyczna. Dla wolnego, pluralistycznego i sprawiedliwego życia dla wszystkich uciskanych, wszystkich robotników, a właściwie wszystkich kręgów społeczeństwa, żyjących z własnej pracy, te środowiska muszą wchodzić w interakcje, aby uskutecznić wzajemną solidarność. To oczywiście prowadzi nas do nowej formy internacjonalizmu, której celem nie jest uzależnianie innych, ani rozwijanie swojej hegemonii, ale międzynarodowa solidarność w prawdziwym tego słowa znaczeniu, ponieważ sam system jest demokratyczny, oparty na wzajemnej solidarności. I dlatego nie ma znaczenia, w którym miejscu na świecie się znajdujemy, ta solidarność opiera się na wartościach wolności i sprawiedliwości. Nikt nie otrzyma szansy, aby sprowadzić innych pod swoje wpływy, aby ich kontrolować lub asymilować.

jest „państwo a demokracja”¹, chodzi o zmniejszenie roli państwa i rozszerzenia społeczeństwa demokratycznego.

Początkowo był to model rozwiązania kwestii kurdyjskiej. W ten sposób można rozwiązać problemy narodowościowe. Tak samo religijne. Zwłaszcza, kiedy gdy grupy identyfikujące się wg. klucza religijnego i etnicznego żyją razem. Ale co ważniejsze, tak samo można rozwiązać problemy ekonomiczne. Można zwalczać ucisk i wyzysk poprzez decentralizację gospodarki i dostosowanie jej do potrzeb ludzi w terenie. Taki jest cel demokratycznego konfederalizmu. Dla grup społeczeństwa, które cierpią z powodu braku demokracji, ten system jest perspektywą, i tak jak powiedziałem, tak jest również w przypadku wyzwolenia kobiet.

Dlatego, moim zdaniem, system ten przedstawia koncepcję, która jest rozwiązaniem dla kapitalistycznej metropolii na Zachodzie i dla mniej skapitalizowanych regionów Wschodu. Jeśli spojrzymy na Europę, już mamy początki takiej organizacji. Mówiłem o uzwiązkowieniu pracowników. W niektórych obszarach mieszkańcy organizowali się samodzielnie. Taka forma organizacji istnieje w tradycji Komuny Paryskiej. Demokratyczna autonomia jest organizacją skierowaną przeciwko celom hegemonii kapitalistycznej nowoczesności i jej dążeniom do objęcia społeczeństwa pełną kontrolą. Gospodarka, zdrowie, edukacja, kultura i inne obszary mogą być zorganizowane w tym systemie. Kapitalistyczny wyzysk może być otoczony i ograniczony. Pozwala to również na ograniczenie stojącego za nim systemu państwowego, oraz wzmocnienie organizacji społeczeństwa demokratycznego. Komuna Paryska i rewolucje socjalistyczno-demokratyczne są tu dziedzictwem. Na tej podstawie trzeba organizować wszystkie składowe społeczeństwa w dążeniu do demokratycznej autonomii. To jest możliwe. W taką walkę można zaangażować znaczną część społeczeństwa. Ta walka ma wyalienować system rządzący – i jest w stanie to zrobić.

Ta koncepcja różni się od koncepcji Rewolucji Październikowej, która zniósła rządzący rząd i zbudowała w jego miejsce nowy mający ponoć rozwiązać wszystkie problemy społeczeństwa. Czemu?

Po pierwsze, takie podejście się nie sprawdziło. Zastąpienie jednej władzy państwowej inną nie jest rozwiązaniem. Samo państwo jest środkiem wyzysku. Nie może przynieść demokracji, nie tworzy wolności ani równości. W końcu zawsze zamienia się w ucisk i wyzysk. Państwo pozostaje państwem,

¹ Mam tu małą zagwozdkę. W wersji niemieckiej jest „państwo plus demokracja”, w angielskiej „państwo kontra demokracja”. Zdecydowałem zastosować bardziej neutralne „państwo a demokracja”.

bez względu na to w czyich jest rękach. Wracamy z powrotem do punktu wyjścia. Dlatego ten paradygmat nie jest rozwiązaniem.

Po drugie, nie jest możliwe zrealizowanie takiego pomysłu w obecnych warunkach – nawet gdyby było to pożądane. Po prostu nierealistyczne jest przypuszczenie, że rządzący system państwowy może zostać zmiażdżony, aby można było zbudować demokrację, socjalizm. Ale powiedzmy, że rewolucja zakończy się sukcesem – nadal takie podejście nie doprowadzi do trwałego rozwiązania. „Realny socjalizm” to udowodnił.

Budowanie demokratycznego konfederalizmu lub demokratycznej autonomii w realiach, w których żyjemy, dla wszystkich, kobiet, młodzieży i pracowników, jest realizacją demokratycznej i socjalistycznej rewolucji. Nie tworzenie nowego państwa, ale tworzenie społeczeństwa demokratycznego; nie niszczenie obecnego stanu, ale organizowanie demokratycznego społeczeństwa jako przeciwwagi, która ogranicza państwo – taki jest cel.

W ten sposób ludzie tworzą to, co nazywamy formułą „Państwo a demokracja”. Tak więc w konfederalizmie demokratycznym kompetencje, które były związane tylko z państwem, są mu odbierane i przenoszone na społeczeństwo, które z nich korzysta w ramach swojej demokratycznej organizacji. Tak właśnie rozumiemy demokratyczny konfederalizm.

Tego rozwiązania nie ogranicza geografia. Jest to także sposób na rozwiązanie wszystkich problemów społecznych, nie tylko etnicznych, lub religijnych. Wszystkie kwestie wolności i demokracji można rozwiązać za pomocą tego systemu. Jeśli każda grupa społeczna zorganizuje się we własnym interesie, wówczas będzie także w stanie znaleźć rozwiązania problemów jakich doświadcza w systemie kapitalistycznym.

Jest to system, który może zaferować rozwiązania problemów narodowych, religijnych i etnicznych, szczególnie na Wschodzie. Ale można go wprowadzić także w centrach kapitalizmu. Ponieważ także tam istnieje problem centralizmu. Także tam duże grupy społeczne są wykluczone z systemu lub brutalnie wykorzystywane i stłumione przez niego. Tam też system coraz bardziej zagraża umysłom, sercom, całemu życiu ludzi. System próbuje kierować ludźmi dla swoich celów. Dlatego istnieje poważna sprzeczność między tymi częściami społeczeństwa a państwem stworzonym przez kapitalistyczną nowoczesność. Wolność i równość od wyzysku i ucisku można stworzyć w oparciu o demokratyczne rozwiązania autonomiczne. Gdy idee demokratycznej autonomii i demokratycznego konfederalizmu rozprzestrzeniają się, wierzymy, że nawet w kapitalistycznej nowoczesno-

ści odkrywane są nowe strategie i formy organizacji aby przewyciężyć problemy.

Czy ten system jest także współczesną odpowiedzią na internacjonalizm proletariacki?

Przede wszystkim chciałbym powiedzieć, że demokratyczny konfederalizm jest modelem rozwiązania problemów społecznych, które kapitalistyczna nowoczesność stworzyła w epoce imperialistycznego globalnego kapitału finansowego. Problemy te występują zarówno w krajach, które kapitalizm nazywa rozwiniętymi, jak i w krajach przezeń eksploatowanych. To powszechne problemy. Obejmują one tematy od bezrobocia po problemy etniczne i kulturowe. Jeszcze większym problemem jest wyobcowanie mentalne społeczeństwa, brak rozumienia rzeczywistości w której się żyje. Kolejny problem to militarizm. To problem państwowy, perspektywa III wojny światowej. To problemy, które dotyczą całej ludzkości. Mogą występować w różnym natężeniu w danym miejscu, ale są globalne dla całej ludzkości. Ich przyczyną jest trwający pięć tysięcy lat system państwowy. Obecnej są one podniesione do niespotykanego wcześniej poziomu; wydają się praktycznie nie do pokonania. Za to odpowiada nowoczesność kapitalistyczna – 500 lat kapitalizmu.

Demokratyczny konfederalizm jest drogą do rozwiązania tych problemów. Dotyczy to wszystkich grup społecznych. Bez względu na to, w jakim obszarze te problemy wystąpią, bez względu na to jak są duże, można je przewyciężyć za pomocą modelu demokratycznej nowoczesności.

W obecnych warunkach rządzące siły, burżuazja, przedstawiciele kapitalistycznej nowoczesności, ustanowiły organizację, która narzuca reszcie społeczeństwa życie zgodnie z ich ideami, ideami władców. Oni narzucają swój system społeczeństwu. Natomiast system demokratycznej autonomii mówi: „Nie, nie musicie być tacy, jak oni chcą. Jesteście częścią społeczeństwa. Macie własną kulturę, własne rozumienie moralności i własne życie. Możecie sami rozwiązać własne problemy. Dlatego musicie rozwijać i realizować własną nowoczesność, własną organizację i własne zrozumienie życia.”

Przewodniczący Apo² nazwał to demokratyczną nowoczesnością i w swoich mowach obronnych³ apelował do grup społecznych na świecie: Organi-

² „Apo” – „Wujek” to przydomek Abdullaha Ocalana, twórcy demokratycznego konfederalizmu.

³ Uwięziony przez Turcję i skazany przez nią na śmierć (zamienioną potem na dożywotnie więzienie) Ocalan wykorzystał wystąpienia procesowe to przekazania opinii publicznej swoich koncepcji.